

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, /elektron. znacznik czasu/
DPS-I.055.8.2026

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Szanowna Pani,

działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją w sprawie postulatu wyłączenia zasiłku pielęgnacyjnego z katalogu dochodów przy ustalaniu prawa do zasiłku stałego, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Na wstępie pragnę zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zasada subsydiarności wyrażona w tym przepisie oznacza więc, że pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb. Instytucja ta ma zatem charakter pomocniczy w zakresie wsparcia osób w pokonywaniu życiowych trudności, a także dopełnia świadczenia, które prawnie zabezpieczone są przez inne systemy. Osoby ubiegające się o pomoc z systemu pomocy społecznej powinny w pierwszej kolejności skorzystać z przyznanych im przez przepisy innych ustaw uprawnień, z własnych zasobów majątkowych (pieniężnych i niepieniężnych) oraz z własnych możliwości działania. Pomoc społeczna nie może zastępować innych podmiotów, które w pierwszej kolejności zobowiązane są do działań na rzecz osób potrzebujących. Może jedynie

dopełniać świadczenia, które prawnie zabezpieczane są przez inne systemy, oczywiście w ramach swoich możliwości.

W związku z powyższym ustawa o pomocy społecznej wprowadza zasadę traktowania dochodu jako sumę przychodów bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, wprowadzając w art. 8 ust. 4 i 4a tylko nieliczne, enumeratywnie wymienione wyjątki. Katalog obciążeń pomniejszających dochód oraz katalog przychodów odliczanych od dochodu jest zamknięty, a co za tym idzie – każdy pozostały rodzaj dochodu, który nie został wymieniony we wskazanych regulacjach należy wliczyć do dochodu osoby lub rodziny.

Jednocześnie należy podkreślić, że świadczeń z systemu pomocy społecznej co do zasady udziela się na wniosek osoby zainteresowanej. Sytuacja każdej osoby lub rodziny wymagającej wsparcia rozpatrywana jest indywidualnie, a pomoc powinna być dostosowywana do zdiagnozowanych potrzeb wynikających z trudnej sytuacji, w jakiej dana osoba lub rodzina się znajduje. W każdym przypadku, o tym czy dana osoba (rodzina) kwalifikuje się do otrzymania świadczeń z pomocy społecznej (oraz ich zakresu i formy) decyduje dyrektor (kierownik) ośrodka pomocy społecznej na podstawie informacji zebranych podczas wywiadu środowiskowego przeprowadzanego przez pracownika socjalnego. Osobie niezadowolonej z podjętej decyzji przysługuje prawo do wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Osoba i rodzina niezadowolona z działalności ośrodka pomocy społecznej może również złożyć skargę do rady gminy.

W przypadku zasiłku stałego, przysługuje on:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;

- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Należy również zaznaczyć, że zasiłek stały ustala się w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1229 zł miesięcznie;
- 2) w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Jednocześnie kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 100 zł miesięcznie, a przy ustalaniu uprawnienia oraz wysokości zasiłku stałego do dochodu nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego

Podkreślenia wymaga też fakt, że przekroczenie kryterium dochodowego przez osobę pobierającą lub ubiegającą się o świadczenie z pomocy społecznej nie uniemożliwia otrzymania wsparcia. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom i rodzinom, których dochody przekraczają kryteria dochodowe, możliwe jest przyznanie pomocy finansowej w formie bezzwrotnego specjalnego zasiłku celowego lub zasiłku okresowego, celowego lub pomocy rzeczowej pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku albo wydatków na pomoc rzeczową.

W związku z powyższym uprzejmie informuję, że Departament Pomocy Społecznej aktualnie nie prowadzi prac w zakresie zmian w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w kierunku postulowanym w treści petycji.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Beata Karlińska
Dyrektor
Departamentu Pomocy Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/